

Kalk, som er absolut nødvendige Grundforbedringsmidler. Det er disse stigende Krav, som har gjort, at man fra forskellig Side har maattet rette Henvendelse til Lovgivningsmagten og rette Henvendelse til Ministeriet, om der ikke var Mulighed for, at der kunde skabes gunstigere Betingelser for Gennemførelsen af disse Arbejder.

Jeg har Lyst til at nævne et Par Tal, som illustrerer, hvorledes den gennem Aarene voksende Interesse har givet sig Udslag paa forskellig Vis. Jeg skal da nævne, at der i Tiaaret 1908—18 blev gennemført 925 Afvandingsplaner vedrørende et samlet Areal paa over 100 000 Tdr. Land. Men alene i 1918 arbejdedes der ved Hedeselskabet med over 500 Afvandingsplaner omfattende over 50 000 Tdr. Land. Man vil deraf se den endogsaa meget stærke Udvikling, der har fundet Sted, navnlig i Tiden efter 1908. For at man kan se, hvorledes det stiller sig med Hensyn til Kravet om Tilførsel af Mergel og Kalk, skal jeg ogsaa angaaende dette Punkt nævne et Par Tal. I 1890 blev der paa Trafikbanerne — altsaa ikke Mergelbanerne — transporteret i alt 610 Vognladninger Mergel. I 1914 blev der transporteret 18 416 og i 1918 12 625 Vognladninger; naar Antallet ikke var større i 1918, hænger det sammen med den Vognmangel, som herskede, saa at det var umuligt at skaffe det fornødne Antal Vogne. Indtil Udgangen af 1916—17 er der transporteret 171 394 Vognladninger Mergel, og vi er nu oppe paa i Aar at transportere ca. 30 000 Vognladninger; det er ikke saa ganske lidt, navnlig naar man betænkter, at der i 1890 kun var 610. En lignende Stigning har fundet Sted for Kalktransportens Vedkommende. I 1905 blev der transporteret 506 Vognladninger Kalk; i 1918 blev der transporteret 4 483 Vognladninger. Endvidere kan jeg nævne, at der paa de saakaldte Mergelbaner indtil Udgangen af 1914 er transporteret 2 178 439 m³ Mergel; deraf falder omtrent den ene Million alene paa 1913—14. Ogsaa dette viser den meget stærke Fremgang, der har været. Endnu skal jeg kun oplyse, at Mergelselskabernes samlede Laanebeløb ved Udgangen af Finansaaret 1917—18 udgjorde 11 009 595 Kr. 94 Ø., og dette mægtige Beløb, som det i Virkeligheden er, der er anvendt paa den Maade, er navnlig anvendt i de sidste 10 Aar.

Det er denne Udvikling — en Udvikling, som vi alle har Grund til at være glade for —, som har medført Kravet om, at der maatte fremkomme et saadant Lov-

forslag som det, der nu ligger paa Tingets Bord. Vi har fra Hedeselskabets Side, som naturligt er, adskillige Gange i Aarenes Løb gjort opmærksom paa, at der burde stilles større Midler til Raadighed til disse Formaal, end der hidtil havde været. Jeg maa ogsaa gøre opmærksom paa, at Landbokommissionen, som, saa vidt jeg husker, blev nedsat i 1911, i sin Betænkning udtrykkelig gør opmærksom paa det samme, idet den siger med Hensyn til Grundforbedring, at det er alt for ofte, at saadanne Arbejder, som i og for sig er rentable, ikke bliver gennemført, fordi Landmændene ikke har den fornødne Kapital til Raadighed; Landbokommissionen sluttede da ogsaa med at anbefale, at der fremsattes et Lovforslag. Endelig foreligger der fra 1920 Resolutioner, vedtagne af Foreningen De danske Mergelbaner, af Foreningen af jyske Landboforeninger og endelig af De samvirkende Husmandsforeninger, der alle gaar ud paa det samme, nemlig at man nu gerne rundt omkring i Landet vil til at iværksætte den Slags Arbejder og derfor ønsker, at der bliver stillet Kapital til Raadighed, saaledes at dette Arbejde, som har saa stor samfundsnyttig Betydning, ikke forsømmes, fordi det er umuligt at rejse den fornødne Kapital.

Jeg tror, at man kan sige, at det Krav, der er stillet i disse Resolutioner, ingenlunde er noget særlig stort Krav. Dette kan ses ved en Sammenligning med Forholdene i vore Nabolande, navnlig i Norge og Sverige. I disse Lande ofres der meget betydelige Beløb til Gennemførelse af den Slags Foretagender dels som Tilskud og dels som Laan, ganske anderledes mægtige Beløb, end her er Tale om. Dette staar vel nok noget i Forbindelse med disse Landes vanskelige Ernæringsforhold under Krigen; men det staar naturligvis ogsaa i Forbindelse med, at det i Norge og Sverige er langt vanskeligere at kultivere tilsvarende Arealer end hos os. Derfor maa Beløbene blive betydelig større end det, vi behøver herhjemme. Efter min Opfattelse er det Beløb, der stilles til Raadighed ifølge dette Lovforslag, fuldt forsvarligt, i hvert Fald til at begynde med; og skulde Udviklingen vise, at det bliver nødvendigt, at der stilles endnu flere Midler til Raadighed, er det min faste Overbevisning, at den højtærede Landbrugsminister vil have et villigt Øre overfor Krav af den Art fra Landbruget. Der er her i Virkeligheden ikke Tale om at give noget egentligt Tilskud her; der er kun Tale om at skaffe de fornødne Midler til Veje, og det til et saadant Formaal, at det sikkert